

Wijkkrant Spijkerkwartier

**Spoorzoeken:
De Arnhemsche
Manege**
pagina 10

**Duurzaam dak
wenst
zonnige zomer**
pagina 6

**De obsessies
van
toneelschrijver
Jibbe Willems**
pagina 2

**Kim De Fuijk
van Muziek-
theater LOS**
pagina 5

**Succes voor de
HondenPoep-
Groep**
pagina 12

**Honing in de
Watertuin**
pagina 4

Al deze bloemen zijn door
Miriam Bouw gefotografeerd
in de Watertuin aan de
Parkstraat.

“De manier waarop een mens zijn leegte probeert te vullen en naar verlossing zoekt”

De obsessies van toneelschrijver Jibbe Willems

Tekst: Stef Ketelaar

Foto: Sjoerd Kulsdon

Jibbe Willems (Arnhem 1977), de alom bejubelde Arnhemse auteur, stond nog nooit in onze eigen Wijkkrant, terwijl hij toch al jaren in het Spijkerkwartier woont en werkt. Vanaf 1 januari is Willems huisschrijver van Toneelgroep Maastricht. Zijn werk is vertaald en opgevoerd tot ver over de landsgrenzen. Nieuwe projecten staan op stapel. Tijd voor een interview.

De schrijver ontvangt in zijn appartement op de bovenste verdieping van een huis aan de Hertogstraat, waar hij samenwoont met zijn vriendin Solange. Het is een lichte ruimte waar de zon uitbundig naar binnen schijnt. Zijn werkdag zit er op. De auteur schenkt witte wijn. Hoe ziet zijn dag er uit? “Dat wisselt heel erg. De ene keer van 9 tot 5 achter de computer, schrijven en vertalen. Vandaag was ik bezig met de laatste correcties van mijn vertaling van Othello. De andere dag heb ik afspraken, nieuwe opdrachten bespreken. Af en toe voordragen uit eigen werk, maar dat doe ik niet zo vaak meer. Ik laat liever acteurs mijn teksten uitspreken. Die kunnen dat veel beter dan ik.” Een keer per maand maakt Willems met een paar acteurs, schrijvers en theatermakers in de Utrechtse schouwburg de ‘Orde van de dag’, een satirische theatershow met sketches, columns en liedjes. “Ik schrijf en draag dan ook ter plekke geschreven gedichten voor. Acteren niet, dat doe ik echt niet meer!”, zegt de voormalig acteur.

Maastricht

Willems studeerde in 2003 af aan de toneelacademie in Maastricht, de school die gerenommeerde acteurs afleverde als Pierre Bokma, Gijs Scholten van Aschat en Halina Reijn. Ook Willems werkte de eerste jaren na zijn afstuderen als acteur. “Op de toneelacademie leer je je stem gebruiken, koorzang, de beginselen van moderne en klassieke dans. Ik kwam er op toen ik al in de twintig was, dan zijn je spieren al zo verminkt, je bent net een houten plank! Maastricht is een hele degelijke, klassieke school dus daar ga je los met Aeschyles, Euripides en Shakespeare.”

Theater was niet zijn eerste keus. Hij wilde journalist worden en vertrok naar Groningen waar je als hoofdvak, na je propedeuse Nederlands of Geschiedenis, journalistiek kon studeren. Willems rolde echter in het studententoneel. “Daar had ik lol in. Ik was ook al aan het schrijven. Op een gegeven moment ben ik gestopt met studeren en verder gegaan met acteren, op amateurniveau, maar ik vond het tof.” Hij probeerde op de Arnhemse toneelschool aangenomen te worden, wat niet lukte. In Maastricht kon Willems wel terecht.

Amsterdam is niet het centrum van de wereld

“Na mijn afstuderen vertrok ik naar Amsterdam, zoals iedereen. Daar heb ik een tijdje gewoond. Toen kreeg ik een project in Gent en kwam ik in België terecht.” Toen hij terug naar Nederland ging, was het belangrijk te wonen in een stad waar hij veel vrienden had, Amsterdam of Arnhem. “In Arnhem is het veel gemakkelijker woonruimte te krijgen”. Zo kwam Willems weer in de stad waar hij opgroeide. “Eerst nog heel lang met het idee: ik ga hier vast wel weer weg, terug naar Amsterdam of naar Berlijn of weet ik veel waar. Maar na een paar jaar kroop die stad toch weer onder mijn huid. En nu ik schrijf en niet meer acteer, hoef ik niet overal heen. Amsterdam is niet het centrum van de wereld, maar waar ik wil dat het is”.

Hipster-driehoek

Na een tijdje anti-kraak wonen, belandde Willems in het Spijkerkwartier. “Een fijne wijk. Eigenlijk een dorp in de stad. Als je hier op straat loopt, naar café Vrijdag of zoiets, dan heb je minstens twee keer dat je iemand vaag kent en die je begroet. Je houdt elkaar niet in de gaten, maar je weet van elkaar wie je bent.” Willems hoopt in de wijk te kunnen blijven wonen. Hij is op zoek naar een huisje, met tuin en kamers voor kinderen. “Want ik word vader en ik ga trouwen, in die volgorde ja. Eigenlijk was het andersom gepland.”

Willems kan zijn obsessies kwijt in zijn werk. “De manier waarop een mens zijn leegte probeert te vullen en naar verlossing zoekt. Spelen met de vorm van taal. Ik probeer ieder stuk een eigen “taal” mee te geven. Ik hou heel erg van onsympathieke hoofdpersoonages en die dan zo te beschrijven dat het publiek wel meegaat, het donkere kantje lospeuteren.”

Wie wil kennismaken met het werk van Willems, kan binnenkort terecht op het jaarlijkse Oerol-festival waar twee producties van hem spelen. In het najaar toert Toneelgroep Maastricht door het land met *Waar het vlakke land gaat plooiën*, een tekst van Willems. Wie de schrijver in levende lijve wil zien, kan terecht bij de cafés Vrijdag, Caspar en Tape, “de hipster-driehoek”, noemt Willems het, “al probeer ik de hipsters wel te vermijden!”

Duurzaam

We zitten in een van de vele cafés die onze wijk rijk is. Het derde glas staat aan de mond en relatie – werk – geld en gezondheid zijn reeds besproken. ‘Ik ben trouwens overgestapt naar een andere energieleverancier. Duurzaam,’ zeg ik. ‘Hè toevallig, wij ook. Eigenlijk zou alles duurzaam moeten, vind je niet?’ Het fijne van vrienden is dat je het non stop met elkaar eens kunt zijn. Zeker na drie glazen wijn. Ze somt op:

‘Je auto, je inrichting, je kleding, je vaka... ‘Nee kleding natuurlijk niet!’ Onderbreek ik. ‘Tuurlijk wel. Jij koopt toch ook geen kleren gemaakt door kinderhandjes?’ ‘Nee, kinderhandjes daar ben ik natuurlijk op tegen.’ ‘En je koopt toch ook van goede kwaliteit.’ ‘Ja, op goeie kwaliteit heb ik ook niks tegen.’ ‘Of gemaakt van duurzame materialen. Bijvoorbeeld van brandnetels?’ ‘Brandnetels? Nou, als het een beetje volgens de mode is. Het hoeft voor mij niet al te brandnetelig.’ ‘Of anders koop je tweedehands? Dat is ook duurzaam!’ De wijn valt bij de vriendin wat drammerig. Ik neem nog een slok.

‘Laatst zag ik een advertentie met de test: *kleren die al weten hoe ze gedragen moeten worden*. Goed bedacht hè?’ ‘Ja, de wijn is trouwens ook goed.,’ zeg ik, ‘zullen we er nog eentje bestellen en wat olijven erbij doen?’ De olijven zijn trouwens ook goed. ‘Goed te douwen,’ zou mijn zoon zeggen. Diens gevoel voor kwaliteit zal ik hier maar even niet aan de orde stellen. Ik prop nog een olijf naar binnen, klok die weg met een flinke slok en reageer alsnog op het tweedehands. ‘Ik vind tweedehands zo gedateerd. Kijk,

vintage staat leuk als je jong bent, maar op onze leeftijd zie je er toch vooral uit als een overjarige hippie, die hoognodig zijn kledingkast eens op had moeten ruimen ’ Voor we het weten zijn we in een identiteitsvraagstuk beland. Waarom vind ik kleding zo belangrijk? Wat maakt dat ik zo hijgerig alle modetrends volg? Hoezo loop ik anno 2015 ineens in het zachtroze en dan ook nog eens in het aller pluizigste zachtroze? En dikke kans dat je me de komende zomer spot in de zo lang verguisde zeventiger jaren wijd uitlopende broekspijp. Kleding, veel meer nog dan duurzaamheid, bepalen mijn identiteit. Waar wil ik wel en waar wil ik me absoluut niet mee identificeren? ‘Ik heb zo’n pestpokkenhekel aan mensen die zich veel te poenig kleden,’ zeg ik. ‘Ik vind dat zo laten zien dat je het goed hebt en het breed kunt laten hangen. Dat vind ik zo’n afstand scheppen.’ ‘En jij denkt dat je met jouw kleding geen afstand schept? Kijk nog maar eens heel goed in de spiegel dan!’ Ze lacht vals. In haar eentje wel te verstaan. Hoezo schep ik afstand? Wat doe ik verkeerd? Wat is er mis met mijn kleding? Ineens herinner ik me iets. ‘Op een feestje zei iemand tegen mij dat ik er altijd zo grappig uitzie! Ze vond me er zelfs een beetje clounesk uitzien. Nou de gemiddelde clown is echt niet bezig met afstand scheppen.’ We lachen. Ik iets harder omdat ik mijn eigen opmerkingen vaak leuk vind. ‘Nou, misschien wil jij dan liever grappig in plaats van poenig overkomen. Misschien ligt daar je identiteit.’ Ik knik. Daar kan ik mee leven. Maar ze is nog niet klaar. Ze neemt een slok en kijkt me meer dan tevreden aan.

‘Maar, grappig of niet, je koopt er geen spat minder om, je doet dus net zo poenig als die lui waar je een pestpokkenhekel aan hebt en het is ook nog eens helemaal niet duurzaam!’

Aag

Is het nog goed gekomen met de vriendin? Je verslag van wat vast als een gezellige borrel-date bedoeld was, leest als een venijnige dialoog in een aflevering van Dynasty. Als Krystle en Alexis, die Blake hebben afgezworen en nu de zinnen hebben gezet op ecologische wereldvrede. Is de avond ook geëindigd met een afranseling in de dichtstbijzijnde fontein alwaar jij en je vriendin elkaar de brandnetellen galajurken van het lijf hebben gescheurd? Misschien was het al een veeg teken dat de energieleverancier ter sprake kwam. Bij zo’n gespreksonderwerp weet je dat je eigenlijk wel uitgepraat bent. Tenzij dat jouw idee is van een leuke avond, want dan weet ik nog wel een paar gezellige informatiebijeenkomsten over zonnepanelen in de buurt. Even lekker er helemaal uit! Duurzaamheid is fijn en goed, maar niet alles hoeft eindeloos mee te gaan. Zo’n vriendin, Aag, die past niet meer bij jouw zachtroze gepluis. En ze vreet ook energie. Doe waar je goed in bent: schep die afstand!

Wolf

Hè wolf! Weet je dat zo goed als zeker, mede door ons schrijven van de vorige keer, de gemeente extra prullenbakken en gratis poepzakjes gaat leveren in ons Spijkerkwartier? En weet je dat de site voor eerlijke kleding Rank a Brand is? En even voor de weet; ik hou echt meer van nabijheid dan van afstand. Daarover de volgende keer meer.

Hug Aag.

Honing in de Watertuin

Tekst en foto's: Miriam Bouw

Drie jaar geleden plaatste Rob Sekuur zijn eerste bijenkast in de Watertuin en heeft zijn eerste bijenvolk zich hier genesteld. In de afgelopen weken is hij begonnen aan een tweede volk: “als alles volgens plan verloopt is zondag 17 mei de koningin in de tweede kast geboren”.

Rob woont in Amsterdam maar komt al langere tijd regelmatig in Arnhem. Zo heeft hij de Watertuin leren kennen. Als stadsimker zag hij hier veel potentie voor zijn bijen; de diversiteit van beplanting is groot en dat is belangrijk om succesvol bijen te houden.

Bijen

Rob Sekuur is zes jaar geleden als imker begonnen. Zijn bijenkasten staan ondermeer in het Amstelpark, in een schooltuin en op een zorgboerderij. Om het vak te leren heeft hij een cursus bij een bijenvereniging gedaan. Nederland kent van oudsher niet echt een honingcultuur, maar door het bijentekort is de aandacht en de waardering voor de bij de laatste jaren sterk gegroeid. “Soms

word ik gebeld om een zwermvolk uit het Amsterdamse park te halen, deze nesten werden voorheen vernietigd”, vertelt Rob. “De bijen worden op traditionele manier op kleine schaal gehouden. Er zijn in Nederland drie officiële bijenrassen: Buckfast, Carnica en de inheemse zwarte bij. Het bijenras waar ik mee werk is de Buckfast. Deze komt van een teelstation op Marken. Het ras kan zuiver blijven omdat het een eiland is en te ver voor andere bijen om naar toe te vliegen. Buckfast bijen zijn zachtvaardig en dat maakt ze geschikt voor een stedelijke omgeving.” Er is veel sterfte onder de bijen in Nederland. Diverse redenen daarvoor worden onderzocht; het gebruik van pesticiden, de overheersende monocultuur, het vele maaien en besmetting door de varroamijt. De bijen van Rob wonen in kunststof kasten. Ze hebben een minder authentieke uitstraling dan houten kasten maar rotten niet, zijn minder zwaar en passen goed op elkaar. De raten die erin zitten zijn hetzelfde als bij houten kasten. Een kast bestaat uit een broedbak met daarop een honingbak. Als de honingbakken vol zitten met honing worden ze vervangen zodat de bijen voldoende ruimte hebben en niet gaan zwermen.

Twintig kilo uit de Watertuin

“Het is een verschil of je bijen houdt in Arnhem of in Amsterdam. In Arnhem is het ’s zomers warmer en ’s winters kouder, de honingopbrengst is hier hoger en het gaat sneller. Vorig jaar zijn mijn bijen in Arnhem één keer uitgezwermd. Ik wist toen nog niet dat het hier in de Watertuin zo snel zou gaan. Door ruimtegebrek was een deel van het volk uitgevlogen en had een nieuw nest gemaakt in één van de bomen in de tuin. Het is simpel om ze daar weer weg te halen maar het is beter om te voorkomen dat ze uitzwermen. Je weet niet waar ze heen gaan en het kan overlast veroorzaken, buurtbewoners hebben liever geen bijennest op hun balkon.” Momenteel is Rob wekelijks in de Watertuin te vinden om te kijken hoe zijn bijenvolken groeien, om de kasten te onderhouden en vooral ook om van zijn ‘huisdieren’ te genieten.

Hij verkoopt de bloemenhoning en kan zo het imkerschap bekostigen. Uit die ene bijenkast hier in het Spijkerkwartier heeft hij vorig jaar twintig kilo honing kunnen oogsten. De volle smaak van de honing komt door de pollen. Je kunt honing lang bewaren en nadat deze gekristalliseerd is weer vloeibaar maken door hem au bain-marie te verwarmen tot maximaal 40 graden.

Rob zou in Arnhem graag meer bijen willen houden, hij denkt dat ook buiten de wijk veel ‘bijgeschikte’ plekken te vinden zijn.

Spijkerhoning proeven?

Check af en toe de vitrines in de Watertuin om te zien of er al honing is.

– Muziek in de wijk –

Kim De Fuijk van Muziektheater LOS

Tekst: Peter Weenink

Muziektheater LOS gaat Total Los! Met hun 3e programma gaan de vier vanuit Arnhem opererende meiden van LOS verder, sneller en harder dan ooit! Vanaf 2009 met de eerste avondvullende voorstelling Lijf on Stage dendert muziektheater LOS door de theaters. In 2012 volgt de voorstelling FCKD en vanaf september vorig jaar teistert het derde programma Total LOS de zalen van het land (afgelopen mei tweemaal in een uitverkocht Posttheater).

LOS betekent: muziek, prachtige samenzang, destructie, conference, fysieke uitpattingen: totaal theater! We zagen de voorstelling en waren na afloop zelf total los! Reden genoeg om eenmaal bijgekomen een van de dames van LOS, Kim de Fuijk, woonachtig in de Spijkerbuurt, te vragen voor een gesprek met de wijkkrant voor deze rubriek Muziek in de wijk.

Zangles

Kim is geboren in De Bilt en vertelt over haar eerste herinnering aan muziek: “Als vierjarig meisje zag ik op een vrijmarkt een viool en schijn toen gezegd te hebben: dat wil ik! Ik was al heel jong geïnteresseerd in muziek. Ik heb de vrije school gedaan en daar wordt altijd veel gezongen. Muziek is een belangrijk onderdeel van de school en daar zat het er eigenlijk al in. Ik heb vioolles gehad, maar dat ik zangeres ben geworden is een toevallig verhaal. Op mijn vijftiende kreeg ik een ernstig verkeersongeluk met als gevolg een whiplash. Ik moest daarna muziektherapie doen, o.a. zingen. Dat zingen bleek zo in mij te zitten dat de therapeut zei: misschien moet je op zangles. Dat heb ik gedaan en vervolgens zei de docent: misschien moet je proberen naar het conservatorium te gaan. Ik kwam er terecht terwijl ik eigenlijk heel weinig van muziek wist. Mijn ouders draaiden veel jazz (met name Miles Davis), maar daar had ik niet zo veel mee. Eerst heb ik muziektheater gedaan, een combinatie van zingen, acteren en dans. In het tweede jaar heb ik ontdekt dat ik ook klassiek kon zingen. Ik heb de bachelor muziektheater gedaan en ben daarna in Tilburg de master klassieke zang gaan doen. In totaal zeven jaar.

Toen ik de bachelor deed is onze groep LOS ontstaan. We zaten op de zelfde opleiding en klas van het ArtEZ conservatorium in Arnhem. Het klikte heel goed, muzikaal, teatraal en de wil en zin om iets te doen. In 2006 zijn we begonnen en hebben we een repertoire opgebouwd. We hebben diverse festivals gedaan (o.a. Amsterdams kleinkunst festival) en al spelend onze stijl en talenten ontdekt. Dookje (van Dieren) speelt vooral piano, Charlotte (Waardenburg) is echt de tekstschrijfster en de grappenmaker en Femke (Vernij) doet veel achter de schermen, maar is ook fysiek erg aanwezig (paaldans). Zo hebben we een combinatie van klassiek, popmuziek, grappen maken en fysiek cabaret. In 2010 was onze eerste avondvullende

voorstelling Lijf On Stage. Met deze derde voorstelling Total LOS zijn we al een halfjaar bezig (100 voorstellingen) en na de zomerstop gaat deze het tweede jaar in.“

De voorstelling is een wervelende aaneenschakeling van humor, prachtige liedjes (fraai meerstemmig), dans en beweging, mooi pianospel met thema's van deze tijd, zoals bezuinigingen (Een van de dames zou er uit moeten, maar wie? Dit leidt tot het hilarisch belichten van elkaars tekortkomingen) en het overmatig gebruik van sociale media. “Wat we doen is echt feel-good cabaret,” zegt Kim, “we willen een vrolijke avond, iets leuks maken. Daardoor is ook door de wisselwerking met het publiek elke avond weer anders.”

Opera

Kim heeft in 2011 ook meegewerkt aan de opera “La voix humaine”, wat weer een andere benadering vergt: “In LOS gebruik ik mijn stem op twee manieren, gewoon en klassiek, dat is behoorlijk intensief. Met opera moet ik een discipline doen, wat wel prettig is, maar soms minder leuk. In LOS kan ik mezelf zijn, expressief, en mijn moment pakken.

Verder geef ik een keer per week muziek les aan de muziektheatergroep Flirt in Zevenaar en zijn we bezig met de nieuwe cd van LOS op te nemen.” Kim is bijzonder te spreken over het wonen in de Spijkerbuurt waar ze met vriend (binnenkort man) sinds 2010 in de Parkstraat woont. “Het is een prettige stad, veel groen, veel opleidingen en jeugd en een leuke buurt met mooie huizen.”

De cd's LOS zingt, Lijf on Stage en FCKD en de DVDs van LOS zijn te bestellen via de website www.los-muziektheater.nl waar ook het toerschema te vinden is.

Duurzaam dak wenst zonnige zomer

Tekst en foto's: Miriam Bouw

Op 11 juni 2013 tijdens de eerste informatieavond van Spijkerenergie kwam er een vraag uit de zaal: “Is het voor huurders ook mogelijk deel te nemen aan een zonnepanelenproject?”. De initiatiefnemers hadden wel nagedacht over de mogelijkheid van zonnepanelen op een centraal dak maar de ideeën hierover waren nog pril. Die avond zat ook Sander Niemeijer van Volkshuisvesting in de zaal.

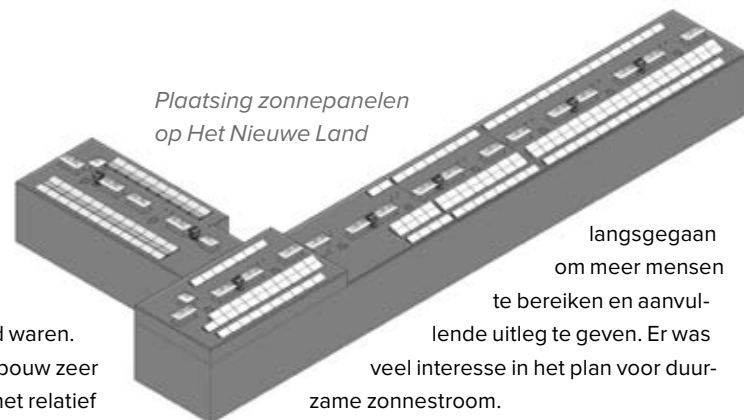

Flat Het Nieuwe Land

In de eerste gesprekken tussen Patrick Hoogenbosch van Spijkerenergie en Sander Niemeijer van Volkshuisvesting werden ideeën uitgewisseld en werd gezocht naar mogelijkheden om zonne-energie op te wekken via een centraal dak. Er kwam veel bij kijken; er moest gezocht worden naar een goede techniek, een manier om de financiering en verrekening te regelen, het vinden van een bruikbaar dak en geïnteresseerde bewoners. Het Nieuwe Land kwam in beeld omdat

hier vanuit de Vereniging van Eigenaars al eens vragen over gesteld waren. Daarnaast is het gebouw zeer geschikt vanwege het relatief grote dak ten opzichte van het aantal woningen. De flat heeft dertig huur- en vijftien koopappartementen. Volkshuisvesting is eigenaar van de huurappartementen en lid van de Vereniging van Eigenaars (VvE) van Het Nieuwe Land. Plussen en minnen werden uitvoerig besproken. Het plan leek haalbaar en op 10 juni 2014 werd een bijeenkomst voor de VvE georganiseerd

seerd om de eigenaars te informeren over het project. “Het leek mij logisch om energie via zonnepanelen op te wekken met zo’n groot dakoppervlak. Het plan klonk goed en ik was direct enthousiast”, aldus Gert Jan Kuiper, bewoner en lid van de VvE. Op de vergadering van 24 juni heeft de VvE ingestemd met het plan en werd besloten door te gaan met het project. Hierna zijn Patrick Hoogenbosch, Sander Niemeijer en de beheerder van de VvE bij de bewoners

Plaatsing zonnepanelen op Het Nieuwe Land

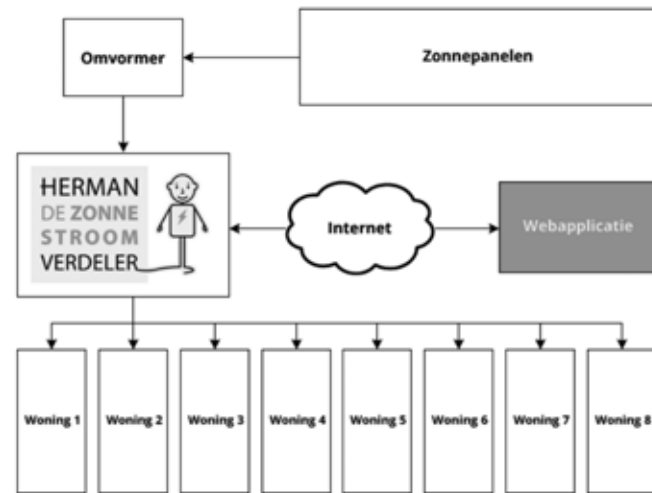
langsgegaan om meer mensen te bereiken en aanvullende uitleg te geven. Er was veel interesse in het plan voor duurzame zonnestroom.

Crowdfunding

Er moet natuurlijk een flinke duit betaald worden voor een dak vol zonnepanelen. De VvE heeft de helft van de investeringskosten voor zijn rekening genomen. Een subsidieregeling van de provincie Gelderland zou een kwart kunnen dekken, daar zat echter wel een voorwaarde aan; het andere kwart moest via crowdfunding bij elkaar gebracht worden door minimaal vijftig investeerders. De crowdfunding is georganiseerd via green-crowd.nl en gestart in september. Minimaal kon € 50,- geïnvesteerd worden en maximaal € 2000,-, de inleg staat tien jaar vast tegen 5% rente of vijf jaar tegen 3%. Voordat de actie openbaar werd, kregen eerst de bewoners de mogelijkheid om deel te nemen. Er hebben zowel huurders als eigenaars van Het Nieuwe Land geïnvesteerd in het project. Uiteindelijk zijn daar investeerders bijgekomen uit wijk, stad en land. Op 10 maart 2015 kregen de bewoners te horen dat de crowdfunding was gelukt en de subsidie van de provincie toegekend. Kortom; groen licht voor de 209 zonnepanelen op Het Nieuwe Land.

Zonnestroom

Vijfendertig van de vijfenveertig appartementen gaan duurzame zonnestroom afnemen. Bij alle woningen wordt een aansluiting gemaakt zodat bewoners ook later nog kunnen instappen. Het zonnestroomnetwerk wordt geïnstalleerd door de firma Lens. Zij levert de panelen, de techniek en is verantwoordelijk voor het onderhoud. Via internet worden de energieproductie en het systeem gemonitord. Ook is er een verzekering afgesloten om risico's af te dekken zoals misgelopen opbrengst door een storing. De VvE wordt energieleverancier en zal elk jaar de stroomprijs opnieuw vaststellen. Deze is nu vastgesteld op 21 cent per kWh, gebaseerd op de huidige marktprijs.

De afrekening en verrekening wordt verzorgd door de beheerder van de VvE. De inkomsten komen in de pot van de VvE die zo zijn investering kan terugverdienen en geld kan reserveren voor het vervangen en onderhouden van het systeem. Omvormers gaan ongeveer 15 jaar mee en panelen zeker 25 jaar. De investering kan in 10,5 jaar worden terugverdiend. Met de bewoners is open gecommuniceerd over de voordelen maar ook over de risico's van het project. De twee belangrijkste risico's zijn de stroomprijs en het salderen. Als de stroomprijs zakt worden de inkomsten lager en duurt het langer voor de investering is terugverdiend. Het salderen; als niet alle zonnestroom direct verbruikt wordt, lever je terug aan het net. De politiek overweegt om belasting te gaan heffen over de terug geleverde stroom.

Herman de zonnestroomverdelers

Een dak volleggen met zonnepanelen en de energie terugleveren aan het net is één ding maar hoe kun je die energie direct over de diverse bewoners verdelen? Christiaan Brester, oprichter van de firma Lens, kwam dit probleem tegen en heeft hiervoor een oplossing ontwikkeld; Herman de zonnestroomverdelers. Herman verdeelt de stroom via de omvormer naar de verschillende afnemers. Herman is vernoemd naar de inmiddels overleden Duitse politicus Hermann Scheer. Hij was in 1999 initiatiefnemer van het Duitse feed-in tarief, dit kende twee principes: voorrang voor groene stroom op het net en dat voor een vaste hoge prijs. Als gevolg hiervan is Duitsland koploper op het gebied van duurzame energie. Bij het installeren van de zonnepanelen wordt rekening gehouden met het optimale aantal panelen en de precieze plaatsing.

Zo wordt gelet op het aantal schoorstenen, de schaduwwerking en de vluchtwegen voor bewoners. De stroom van de panelen gaat naar enkele centrale punten en van daar naar de appartementen. Er komen leidingen die van de zonnepanelen naar de meterkasten in de flats lopen en de meterkasten worden verzwaard.

“Het was een hele kluit om het proces te doorlopen. Er moest veel uitgezocht worden en dat liep niet altijd even snel en soepel”, aldus Sander Niemeijer en Patrick Hoogenbosch. Een belangrijke reden voor Volkshuisvesting om als mede-eigenaar binnen de VvE te participeren in dit project is duurzaamheid. “De thema's voor de komende jaren zijn betaalbaarheid en duurzaamheid” vertelt Sander. “Voor Volkshuisvesting is dit één van de projecten op het gebied van duurzaam wonen.” “Spijkerenergie heeft met dit project veel kennis kunnen opdoen voor toekomstige projecten”, legt Patrick uit. “Dit systeem is interessant voor gebouwen met meerdere gebruikers.” Beiden vinden dat het project is geslaagd als het draait en werkt en als de bewoners er blij mee zijn. Als alles volgens schema verloopt zullen de zonnepanelen in juni geplaatst worden.

Zwerfvuilklep

Tekst: Trudi Hendriks

Foto: Rien Meijer

De gemeente Arnhem gaat 100 van de in totaal 700 ondergrondse afvalcontainers in de stad uitrusten met een zogenoemde ‘zwerfvuilklep’. Door die extra opening onder de ‘inwerptrommel’ kan klein afval in de container worden gedeponeerd, zonder dat een afvalpas nodig is. Voorlopig gaat het om een experiment, dat start in de binnenstad. In het Spijkerkwartier zijn inmiddels drie zwerfvuilklepjes gesignd: bij Albert Heijn, de Lommerd en in het Emmaplantsoen.

Teller

Als het experiment slaagt, zullen ook de andere ondergrondse containers een zwerfvuilklep krijgen. Het succes wordt mede bepaald aan de hand van speciale tellertjes die bijhouden hoe vaak er van de extra klep gebruik wordt gemaakt: dus gebruik die klep!

Loesje maakt het leven leuker

Tekst en foto's: Manon Roozen

Wie kent ze niet, de posters van Loesje, met soms grappige, soms kritische, maar altijd speciale uitspraken over allerlei onderwerpen? Loesje is met haar winkel op de Hommelstraat een wijkbewoonster van internationale allure. De wijkkrant nam eens een kijkje achter haar gordijntjes.

In 1983 werd Loesje opgericht in Arnhem. De initiatiefnemers vroegen zich af hoe een onbevangen kind tegen de wereld aankijkt en daarom verzonnen ze Loesje, zodat ze als een kind op dingen kunnen reageren. Loesje heeft geen macht, maar zij wil ook wat zeggen. Ze gaat niet mee met negativiteit en somberheid, maar wil de dingen een beetje lichter maken. Ze wil even een moment van opluchting bieden, zodat je problemen hanteerbaar houdt. Zij vindt dat je het leven alleen kan volhouden als je het ook af en toe een beetje leuk maakt. Zij geeft daarom kritiek met een kwinkslag.

Drie vrijwilligers van Loesje trekken in een oude Volvo bekapt met posters, rugzakken en wasmiddel-flessen door het land. Ze vormen een kleurrijk gezelschap. Lonneke heeft blonde dreads en zwarte kistjes, het haar van Noortje is grof geknipt met lang en kort tegelijk en Jan Willem heeft een hip brilletje en kleren in knalrood en appelgroen. Ze zijn op weg om Loesje-posters te plakken. Tijdens het rijden is hun blik gefocust op electriciteits-kastjes en prullenbakken, want dat zijn goede plakplaatsen. “Ja, daar!” klinkt het en ze stoppen bij een bushalte. Lonneke en Noortje stappen uit.

Jan Willem is de chauffeur en blijft binnen zitten. Hij is al meer dan 25 jaar actief voor Loesje en hij is zelfs speciaal voor Loesje naar Arnhem verhuisd. “In 1989 zag ik voor het eerst Loesje-posters in mijn woonplaats Beverwijk en heb ik me toen aangesloten bij een groep uit Haarlem. Ik was in die tijd werkloos en omdat Loesje mensen nodig had ben ik toen naar Arnhem verhuisd. Dat ging in die tijd nog heel makkelijk als je een uitkering had. Maar later ben ik een opleiding gaan volgen en nu heb ik gewoon een baan, daardoor kunnen we nu lekker luxe met de auto plakken. Vroeger deden we dat altijd met de trein, dan liepen we een rondje door de binnenstad, nu is ons bereik veel groter.” Lonneke draagt een opgerolde poster, Noortje een grote wasmiddel-fles en een plastic tas. Uit de tas pakt Noortje een witkwas en geeft die aan Lonneke. Ze schroeft de groene dop van de wasmiddel-fles en er gulpt een dikke klodder slijmerig behangplaksel op de kwast. Lonneke besmeert de prullenbak met de plaksel. Ze drukt vervolgens nauwgezet de poster op de prullenbak. Ze begint in de rechter bovenhoek en veegt met haar hand schuin naar de linker onderkant, maar er ontstaat een rimpel in het papier en dat moet niet, dus trekt

ze de poster van onderen weer los en veegt hem strak. Haar hand wordt er plakkerig van. Als de poster goed zit smeert ze er nog eens een nieuwe lading plaksel overheen. Ze legt uit: “Plakken lijkt misschien makkelijk, maar het vergt oefening om het netjes te doen, want je kan enorme kreukels, vouwen en los zittende stukjes krijgen en dan ziet het er niet uit.” Ook zijn niet alle plekken geschikt. “Soms zijn de kastjes te glad, dan blijft het niet goed zitten en soms zijn ze expres bespoten met structuur om plakken te voorkomen”. Plakken is illegaal, dus de plakkers zijn

voorzichtig. “In het verleden werden we soms aangehouden door de politie, dan kregen we een bekeuring, de spullen werden afgepakt en dan moesten we mee naar het bureau, maar tegenwoordig gebeurt dat niet vaak meer,” vertelt Jan Willem. “ Een rechter vroeg me ooit: “Dat plakken is toch vies?” Maar toen zei ik dat we het juist netter maken, we maken vaak de plak-plek eerst schoon en daarna ziet het er veel leuker uit. Toen glimlachte die rechter...” Lonneke voegt nog een praktisch aspect toe: “We nemen nooit te veel posters tegelijk mee, want als je opgepakt wordt ben je ze allemaal kwijt.”

Hoe komen Loesjes teksten tot stand? Jan Willem legt uit: “We willen elkaar in een groep inspireren, dus we zitten samen rond de tafel. Je komt met een idee, iets dat je bezig houdt. Je geeft een papier met een zin door waar een ander op reageert. Het is een creatief proces waarbij we werken met associaties, omkering, spreekwoorden en zulke dingen.” Maar dat gaat niet altijd even makkelijk. “Ik zat bijvoorbeeld op een gegeven moment in mijn maag met de vertragingen bij de NS. Heel lang kwamen er alleen maar afzeik-teksten uit, terwijl het niet de bedoeling is om mee

te gaan met het gemopper. Na heel lang kwam er eindelijk de tekst uit: “*Om het leed te verzachten roepen ze op het station de files om...*” Toen was ik wel blij.”

Met haar speelse en milde satire is Loesje een wereldwijd succes. In 1986 deed Loesje voor de grap mee met de Tweede Kamerverkiezingen en kreeg daarbij meer dan 12.000 stemmen. Zo werd ze bekend in heel Nederland en al heel snel ook daarbuiten, want ze ging demonstreren in Parijs en na de val van de muur vertrok ze in 1990 naar Oost-Europa. In dat jaar sloten mensen uit twaalf landen zich bij Loesje aan. Posters verschenen in het Hongaars, Sloveens, Zweeds, Fins en Engels. In 1994 werd de stichting “Loesje Internationaal” opgericht en sinds 2005 heeft ze een kantoor in Berlijn. Inmiddels is ze in meer dan 30 landen actief. De teksten worden meestal in de moedertaal geschreven, maar de Loesje-handtekening is overal hetzelfde. Er rust copyright op haar handtekening, teksten en gedachtegoed.

Noortje en Lonneke doen een paar passen achteruit en bekijken de poster op de prullenbak. “Voor veiligheid van meningsuiting” staat er. Dat is belangrijk voor een kind. Lonneke maakt een foto en ze stappen weer in de auto. Binnen vegen ze hun handen af aan een oude theedoek en Jan Willem trekt op.

Overlast door daklozen in de Spoorhoek

Tekst: Manon Roozen

Bij Stoelenproject de Duif in de Spoorwegstraat wordt momenteel verbouwd, want de nachtopvang voor daklozen gaat uitbreiden. B en W hebben besloten dat de opvang behalve in de winte, bij wijze van proef nu ook deze zomer open gaat. De werkgroep Spoorhoek vreest dat de reeds bestaande overlast door zowel de nacht- als dagopvang hierdoor nog zal toenemen en dat de veiligheid en het woongenot van de bewoners nog verder achteruit zullen gaan.

Sinds 1993 bestaat Stoelenproject de Duif. Het doel van het project is zeer basaal, namelijk daklozen in de winter een gratis slaapplek bieden, zodat er niemand op straat hoeft dood te vriezen. Het heet Stoelenproject, omdat in eerste instantie geen bedden konden worden aangeboden, maar slechts stoelen, omdat men anders moest voldoen aan allerlei regels voor hotels. Inmiddels zijn er wel matrassen. De Duif is een initiatief van de gezamenlijke kerken, mede gefinancierd door de gemeente. De opvang wordt gerund door ongeveer 45 vrijwilligers en drie part-time beroepskrachten. De opvang is laagdrempelig. Er wordt geen identiteitsbewijs gevraagd en iedereen wordt toegelaten. Er is plaats voor ongeveer twintig mensen, die een kop koffie of soep krijgen en daarna gaan slapen, terwijl twee vrijwilligers de wacht houden. De doelgroep bestaat uit mensen van alle leeftijden. Het zijn voornamelijk verslaafden, psychiatrisch patiënten, illegalen en uitgeprocedeerde asielzoekers. Naast de nachtopvang is er in dezelfde straat het Kruispunt, een oecumenische organisatie, waar 35 daklozen een gratis maaltijd kunnen krijgen.

Op de stoep

Onlangs was er een bijeenkomst in de Lommerd waar bewoners, gemeente en medewerkers van de Duif met elkaar in gesprek gingen. Het beleid van de gemeente is om daklozen van de straat te houden, maar

dit is niet de realiteit, want ruim voordat de opvang opent hangen de daklozen al op de stoep rond. Dit geeft veel overlast voor omwonenden, want de straat is smal en het is erg gehorig. De groep blokkeert de weg, hangt op muurtjes en parkeert her en der fietsen. Het zijn merendeels ruwe gasten, die vervelende opmerkingen maken naar voorbijgangers, waarbij vooral vrouwen het moeten ontgelden. Vaak wordt er geschreeuwd en ruzie gemaakt. Mensen die te laat komen bonken op de deur en blijven in de portieken slapen. Bezoekers staan te masturberen, of doen tijdens het wachten hun behoeften op straat. Ook trekt de groep dealers aan, die ter plekke hun zaakjes doen en klanten aantrekken, met de daarbij horende overlast van wachtende auto's, hosselen en dergelijke. Dit alles zorgt ervoor dat bewoners zich niet veilig voelen.

Niet geschikt

Al jarenlang klagen de omwonenden, maar de daklozen vormen een lastige groep, die zich niet makkelijk in het gareel laat brengen. De Duif zowel als het Kruispunt worden gerund door vrijwilligers, maar zij hebben grote moeite om afdoende op te treden, waardoor de overlast blijft. De gemeente heeft toegezegd dat er voortaan iedere nacht een beroepskracht aanwezig zal zijn en dat er bij aanvang een extra beroepskracht komt die bij de deur de wacht houdt. Ook heeft zij plannen voor meer verlichting en fietsenrekken. Tevens biedt zij een klachtennummer waarnaar gebeld kan worden. De werkgroep Spoorhoek vindt dit niet voldoende. Omwonenden willen, net als de gemeente, dat de daklozen worden opgevangen, maar zij achten de locatie, ook na de toegezegde aanpassingen, niet geschikt. Zij willen zich veilig voelen en rustig kunnen slapen.

Spoorhoek is een woonwijk, maar de mensen die er wonen voelen zich door de gemeente niet serieus genomen, vooral niet nu de gemeente zorgt voor nog meer overlast, doordat ze erin toestemt om de toegang naar de parkeergarage van de MediaMarkt vanaf de Apeldoornsestraat open te stellen. Dit betekent behalve de overlast van daklozen ook nog eens een extra toestroom van verkeer, waarop de nauwe straatjes niet zijn berekend. De Werkgroep Spoorhoek wil dat de gemeente maatregelen neemt, zodat de overlast verdwijnt en de woonfunctie van het gebied weer prioriteit krijgt.

Spoorzoeken: De Arnhemsche Manege

Tekst: Jolanda Keesom

Met dank aan het Gelders Archief en Henk Mulder voor de foto's.

Het is nu misschien moeilijk voor te stellen, maar ooit lag de Spoorhoek aan de rand van landgoed Sonsbeek. Op de plek van de huidige KPN-kolos aan de Apeldoornsestraat was het toen een komen en gaan van ruiters en paarden. Van 1887 tot 1961 lag daar de Arnhemsche Manege. Een bijna verborgen geschiedenis die tijdens het maken van het Spoorboekje weer boven water kwam.

De Arnhemsche Manege vlak voor de sloop in 1964, gezien vanaf de spoordijk in oostelijke richting

Deze foto van de Arnhemsche Manege zit in het Gelders archief. De architectuur doet denken aan de goed gerestaureerde negentiende-eeuwse manegegebouwen in andere steden, bijvoorbeeld aan het Vondelpark in Amsterdam. Zou Arnhem ook zo'n gebouw hebben gehad, maar het gewoon hebben laten vervallen? Ja, dus, maar 'gewoon' blijkt dat nu ook weer niet te zijn geweest. Dankzij Henk Mulder, een neef van de laatste eigenaar/directeur van de manege, was deze geschiedenis te reconstrueren.

De Arnhemsche manege stond achter de bebouwing van de Apeldoornsestraat, met een verbinding naar de villa op nummer 10. De toegangsstraat naar de manege was een zijstraat van de Patersstraat, naast het huidige Hotel Rembrandt. Die straat heette heel toepasselijk de Manegestraat en staat op oude stadsplattegronden.

Plattegrond van de Spoorhoek rond 1900, met tegen de spoorlijn aan de manege en Manegestraat

Crowdfunding in 1874

Uit het digitale kranten- en tijdschriftenarchief van de Koninklijke Bibliotheek blijkt dat paardensportliefhebbers, verenigd in de 'Arnhemse Carrousel Sociëteit', in 1874 met koninklijke goedkeuring de 'Vereeniging Arnhemsche Manege' hebben opgericht. Ongetwijfeld waren dat bemiddelde personen, want het lidmaatschap kostte minimaal 250 gulden. Ook werden er aandelen van 50 gulden per stuk uitgegeven voor de bouw van de manege. Daarvoor werd een stuk grond gevonden tegenover het Sonsbeekpark, aan de kant van de stad, tegen de pasaan-gelegde spoordijk aan. Bedenk daarbij even dat het landgoed Sonsbeek toen nog tot aan de stadssingels liep. Niet voor niets heette het stuk Spoorwegstraat dat op de Apeldoornsestraat uitkwam, toen nog Sonsbeekstraat.

De manege verrees rond 1887 achter de villa's aan de Apeldoornsestraat en werd later uitgebreid met een koetshuis en stallen.

Hulp in de huishouding en jockey aan de achterkant van de manege met koetshuis en stallen, jaren dertig

Als eerste directeur van de Arnhemsche manege werd Philip Kok aangesteld. Volgens kranten uit die tijd had de manege een foyer

en waren er naast leden van adellijke families ook regelmatig leden van het Koninklijk Huis te vinden.

In de manege leerden paarden en hun berijders dressuur rijden en springen, en werden ze verzorgd en klaargestoomd voor jachtpartijen, cross country wedstrijden en harddraverijen. Begin twintigste eeuw werd het moeilijker de manege financieel overeind te houden. Wat precies de oorzaak was, blijft gissen. Feit is dat Arnhem-Noord intussen flink was uitgebouwd waardoor de afstand naar de Veluwe steeds groter werd. Uiteindelijk besloot het gemeentebestuur in 1918 de manege te kopen en te verhuren aan een exploitatiemaatschappij onder leiding van Jozef van den Eijnden. Niet bepaald iemand uit de kringen waarin men gewend was voor zijn plezier uit rijden te gaan. Van den Eijnden is een mooi voorbeeld van een 'sociale stijger'. Hij werd in 1883 geboren in de Weerdjesstraat en groeide na het overlijden van zijn vader op Klarendal op. Vermoedelijk kwam hij als jongen al in dienst van de manege en ontwikkelde hij zo een goede kijk op paarden. In 1919 verhuisde hij met zijn moeder naar de dienstwoning van de Arnhemsche manege op Wiggerstraat 25 toen hij daar directeur werd. In 1922 trouwde hij met de bemiddelde Aemilia Adriana van der Zandt en kocht samen met haar in 1924 de manege van de gemeente. Ze gingen in het Burgemeesterskwartier wonen, terwijl zijn moeder naar de villa op Apeldoornseweg 10b verhuisde. Volgens het in memoriam in het ruiterveekblad 'De Hoefslag' uit 1961 had Van den Eijnden "in een korte tijd een der voornaamste handelsstallen van het land opgebouwd waar zowel de militaire als burger ruiter gaarne gezien gasten en afnemers waren."

De succesvolle Jozef van den Eijnden kreeg in zijn leven ook flinke klappen te verwerken. Zijn vrouw stierf in het kraambed bij de geboorte van hun tweede kind. In de Tweede

Wereldoorlog werden zijn prachtige, kostbare paarden gevorderd door de bezetters. Na 1945 kon hij het niet meer opbrengen om de manege weer op te bouwen. Bovendien had in Arnhem praktisch niemand geld voor een luxe paard. In de Spoorhoek liepen in die tijd alleen werkpaarden. Van den Eijnden had er niets meer te zoeken. Na zijn dood in 1961 raakte de manege nog meer in verval. De grond werd bestemd voor de uitbreiding van de PTT-telefooncentrales die na de oorlog aan de overkant van de straat waren gevestigd. Vandaar al dat beton op de vroegere plek van de manege. Waarom dat nodig was, is weer een ander verhaal. Ook dat staat in het Spoorboekje.

Jozef van den Eijnden in actie bij de Arnhemsche manege, jaren dertig

Spoorboekje kopen?

De Werkgroep Spoorhoek heeft het Spoorboekje in eigen beheer uitgegeven. Het is te bestellen door € 20,- per stuk over te maken op rekeningnummer NL88SNSB0950615161 van Stichting Werkgroep Spoorhoek, Spoorwegstraat 67, 6828 AN Arnhem, onder vermelding van 'Spoorboekje', met naam en adres.

Het Spoorboekje is ook verkrijgbaar bij boekhandel Hijman Ongerijmd.

Reünie Diamond Girls

Twirlgroep De Diamond Girls uit Arnhem houdt een reünie ter gelegenheid van hun 30 jaar bestaan. Deze wordt gehouden op **18 september 2015**. Ben jij Lid geweest, dan kun je je opgeven via reuniediamondgirls@outlook.com ook voor meer info. Als je iemand kent die lid is geweest, geef dit bericht dan aan haar door.

Jodenvervol- ging in het Spijkerkwartier

Tekst: Stef Ketelaar

In 2003 publiceerde Margo Klijn haar boek *De stille slag*. Joodse Arnhemmers 1933-1945. Het is het verhaal van de levendige Joodse gemeenschap die voor de Tweede Wereldoorlog in Arnhem bestond en van de Jodenvervolgging tijdens de oorlog. Eind 2014 verscheen een herdruk. Nieuw daarin is een stratenregister en een lijst met namen van omgekomen Joodse Arnhemmers. Omdat behalve de namen ook de adresgegevens zijn opgenomen, is na enig turfwerk duidelijk hoeveel Joodse inwoners het Spijkerkwartier in de jaren dertig en veertig had. Die zijn niet meer naar hun huizen teruggekeerd na de oorlog. Als ik goed heb geteld, gaat het om 222 mannen, vrouwen en kinderen die in onze wijk woonden toen ze door de bezetter naar het oosten zijn afgevoerd, om te sterven in plaatsen als Auschwitz, Sobibor, Bergen-Belsen en Mauthausen.

Arnhem telde aan het begin van de oorlog ongeveer tweeduizend Joodse inwoners. Daarvan zijn er zo'n zestienhonderd gedeporteerd, waarvan ongeveer vierhonderd de kampen overleefden. Na de oorlog was er niet veel meer over van de ooit zo bloeiende Arnhemse Joodse gemeenschap en ook niet van het Joodse leven in het Spijkerkwartier.

In het boek van Klijn passeren talloze Joodse families de revue die in onze wijk woonden of er schoolgingen. Veel Joden waren werkzaam in vrije beroepen of als kleine zelfstandige, zoals Julius Klestadt die aan Spijkerstraat 47 een winkel had in tabak- en suikerartikelen of de rituele slachter Szmulowicz, die met zijn gezin aan de Emmastraat 24 woonde.

Joodse kinderen vanaf 6 jaar gingen veelal naar School 10 (later nr. 15) aan de Spijkerstraat hoek Schoolstraat en School 5 aan de Spijkerstraat hoek Boekhorstenstraat. Voor het voortgezet

onderwijs bezochten Joodse scholieren vaak de Lorentz HBS aan de Schoolstraat.

Na de Duitse inval werden geleidelijk aan anti-Joodse maatregelen doorgevoerd. In de Steenstraat verschenen pamfletten: 'Koopt niet bij Joden' en 'Joden geen toegang'. Een plan om van het Spijkerkwartier een Joods getto naar Pools model te maken ging uiteindelijk niet door, omdat Seyss-Inquart en Rauter (die in Nederland namens de bezetter het hoogste burgerlijke gezag vertegenwoordigden) er niet voor voelden, wellicht ook omdat er onvoldoende Joodse inwoners waren voor een getto.

De anti-Joodse maatregelen maakten dat velen besloten onder te duiken. Isaïc en Aaltje Koster deden dat aan de Parkstraat, een adres waar al meer Joden zaten. De hoofdbewoners werden bang en gingen naar de politie. Isaïc en Aaltje, die een meubelwinkel hadden aan de Rijnstraat, overleden enige tijd later in een kamp. Het was hetzelfde lot dat Julius Klestadt en zijn vrouw en de familie Szmulowicz was beschoren, evenals honderden andere Joodse inwoners van het Spijkerkwartier.

Margo Klijn, *De stille slag*. Joodse Arnhemmers 1933-1945, Utrecht: Van Gruting 2014

Eigen Stijl in de Steenstraat

Tekst: Trudi Hendriks

Zo'n winkel waar je hebberig van wordt: overal waar je kijkt is wel iets leuks te zien wat de aandacht trekt: tikkende klokken, leuke jurkjes, laarzen, vesten, tassen, boeken, broodtrommels, kaarten, sieraden: als je het allemaal wil bekijken ben je een tijdje zoet.

Esther Ariens biedt je tijdens het rondneuzen in de winkel ook nog een kopje koffie of iets anders te drinken aan "ik voel me thuis in deze winkel en wat mij betreft geldt dit ook voor onze klanten".

Eigen Stijl werd medio augustus 2014 geopend door Esther Ariens en Marjan Zeijlmans. Oud collega's en beiden met veel ervaring in het runnen van winkels. Marjan belde Esther enthousiast over een wel erg leuk winkelpand aan de Steenstraat en al brainstormend kwam Marjan met de naam en het concept Eigen Stijl en vielen de puzzelstukjes in elkaar. Marjan is agent van een aantal merken, die ook in de winkel terug te vinden zijn: tijdens de inkoop wordt gezocht naar vaak kleurrijke kleding en verrassende combinaties. Zij staat op vrijdagen en twee keer in de maand op zaterdag in de winkel. Esther runt, met de hulp van Zoe, de winkel op alle andere dagen: "ik geef graag eerlijk

en persoonlijk advies, ik ben ook geïnteresseerd in kleur- en figuurstyling. Iedere vrouw heeft wel 'een dingetje' als het gaat om wat haar staat en soms is mijn advies als objectieve buitenstaander heel verfrissend. Ik dring natuurlijk niets op, het moet bij de persoonlijke smaak en stijl passen, het gaat erom dat de klant blij en tevreden is met de aankoop en ook nog eens terug komt!"

Dorps

Marjan heeft bewust gekozen voor deze locatie aan de Steenstraat 66b zo tussen het centrum en het modekwartier en naast Metropole. "De Steenstraat is een doorloopstraat met een divers aanbod aan winkels, hier vallen we meer op dan tussen de winkels in het centrum. Mensen die bij Metropole wat komen drinken of lunchen lopen makkelijk binnen hier. De dorps sfeer en de saamhorigheid in de straat en de buurt is ook heel leuk".

Esther vertelt dat er veel positieve reacties

zijn van buurtgenoten op de winkel "iedereen reageert enthousiast op de winkel en ons aanbod, vooral omdat het zo breed is en er voor alle leeftijden wel iets te vinden is. Een buurtgenoot kwam vertellen dat hij met burenl had afgesproken om iedere maand in de winkel een kadootje te komen kopen om er zo mee voor te zorgen dat we hier blijven".

Openingstijden:

Maandag 12.00-17.30 uur

Dinsdag tot en met vrijdag 9.30-17.30 uur

Zaterdag 9.30- 17.00 uur

www.eigenstijlarnhem.nl

Facebook: Eigen Stijl Arnhem

Succes voor de HondenPoep-Groep

Tekst: Trudi Hendriks

Het begon met vlaggetjes en krijtspreuken om de drollen in de wijk onder de aandacht te brengen van

de hondenbezitter. Niet de hond is de boosdoener van de poep op de stoep maar het baasje immers?! De hondenpoepgroep (HPG) heeft het hier niet bij willen laten...

Negen hondenpoepzakdispensers

Eind maart van dit jaar hebben ze een pitch gedaan om met een deel van de WijkActiePlan (WAP) gelden hondenpoepzakdispensers voor de wijk te kopen. De groep werd hierbij ondersteund door de stadsdeel-

manager wijkonderhoud Johannes Douma. Inmiddels kunnen zij met gepaste trots melden dat er door toekenning van een budget in de zomer negen van deze dispensers in de wijk kunnen worden geplaatst op al bestaande afvalbakken. Er komen ook nieuwe afvalbakken in Park Thialf. De hondenbezitters hebben dan geen enkel excuus meer om de poep van hun hond niet meer op te ruimen: als er gratis poepzakjes, afvalbakken en zelfs zwerfvuilklepjes in de wijk zijn.

– Food around the corner –

Anooks' beroemde risotto

Manon Roozen op bezoek bij Anook Cléonne Visser

"Kom maar even in de keuken", zegt Anook bij binnenkomst. In een ruime bovenwoning aan de Parkstraat slaat ze de laatste hand aan de risotto. De deuren in het herenhuis zijn ontdaan van verf, op de vloer liggen zwart geverfde houtvezelplaten. In de voorkamer is de tafel al gedekt, in de huiskamer wachten echtgenoot Maarten en dochters Tuin en Lied tot we gaan eten.

Anook is een van de initiatiefneemsters van Kunst op de Koffie, en ze is nog steeds actief betrokken bij de organisatie hiervan. In het tweede weekend van oktober krijgen we alweer de derde editie. Dan komen professionele kunstenaars uit het hele land en zelfs van daarbuiten hun hoogwaardige kunst laagdrempelig tonen in de huiskamers van het Spijkerkwartier.

Anook is zelf beeldend kunstenaar en koken is haar grote hobby. Iedere week hebben ze wel mensen te eten en ook in haar atelier houdt Anook graag etentjes. Iedereen kan bij hen altijd mee-eten. Er is bij Anook altijd eten en er is altijd genoeg. Ze gaat zelfs met kookboeken naar bed. Toen Anook en Maarten twaalfeneenhalf jaar getrouwd waren kookte Anook zelf. 110 gasten kregen de beroemde risotto, die in dampende bergen op lange planken naar binnen werd gedragen, zoals de kaas op de Alkmaarse kaasmarkt.

"Risotto is een kliekjessgerecht", vertelt Anook praktisch, "je kunt er allerlei restjes in verwerken, net wat je in huis

hebt. Het is handig om er flink wat van te maken, want je kunt het makkelijk invriezen of er met wat kaas, ei en bijvoorbeeld salie de volgende dag koekjes van bakken." Bij ons bezoek kregen we een asperge-risotto.

Ingrediënten:

500 gram arborio-rijst

1 ½ liter bouillon

300 ml droge witte wijn

olijfolie

1 ui

3 stengels bleekselderij of een halve selderijknol

300 gram asperges

1 laurierblad

1 eetlepel kurkuma

200 ml room

250 gram geitenkaas

bakje tuinkers

Bereiding

Een dag tevoren kan je bouillon trekken van groenten, zoals bijvoorbeeld het afval van de asperges, of van visafval met ui, selderij en prei. Als je makkelijk wil neem je een bouillonblokje.

Gebruik een pan met dikke bodem, zoals gietijzer of iets dergelijks, want risotto brandt snel aan. Fruit ui en selderij in flink olijfolie, zeker de helft van de bodem moet bedekt zijn met olie, tot de ui glazig is. Meng de droge rijst erdoor en schep om tot de rijst doordrenkt is met olie. Voeg laurierblad en kurkuma toe. Blus de rijst om en om met wijn en bouillon en blijf steeds roeren met een houten lepel tot het vocht is opgenomen. Je moet erbij blijven en steeds roeren, zo komt het zetmeel vrij en wordt de korrel zacht. Dit duurt ongeveer 20 minuten. De massa moet drabbig en zacht zijn, zonder bite. Meng de asperges en de room door de gare rijst tot het warm is en dien op met stukjes geitenkaas en tuinkers.

Serveren met Parmezaanse kaas, salade en gegrilde groenten.

Informatie-avond Erfgoed Spijkerkwartier

Woensdag 24 juni van 20.00-22.30 uur

Het Spijkerkwartier is een wijk met een ruime geschiedenis. In de afgelopen jaren zijn vele stukken verschenen over het ontstaan en ontwikkeling van de drie buurten Spoorhoek, Spijkerbuurt en Boulevardkwartier. Eind 2014 heeft een aantal mensen in de wijk het initiatief genomen om de historie voor de toekomst vast te leggen. Hierbij wordt gedacht aan de digitale ontsluiting van de foto's films, feiten en verhalen. De Werkgroep Erfgoed Spijkerkwartier wordt bij de voorbereidingen ondersteund door Frans Beurskens van de Stichting NOK voor het opzetten van de website Erfgoed Spijkerkwartier. De opzet van deze website zal 24 juni worden gedemonstreerd.

Woensdag 24 juni van 20.00-22.30 uur wordt in De Lommerd een aantal geschiedenisvoorbeelden gepresenteerd: een korte toelichting over de ontwikkeling van het Spijkerkwartier van 1800 tot heden; hoe kun je achter de geschiedenis komen van je huis; of anekdotes over de sfeer van vroegere jaren binnen het Spijkerkwartier? Na de pauze is er ruime gelegenheid om kennis en anekdotes te delen en zal een oproep worden gedaan om bijdragen te leveren aan het vastleggen van de geschiedenis van het Spijkerkwartier. Dus neem uw vrienden mee die ook geïnteresseerd zijn in de geschiedenis van de wijk.

Bent u woensdag 24 juni verhinderd maar wel geïnteresseerd en/of wilt u bijdragen met oud materiaal zoals foto's, films en/of verhalen?

Stuur dan een mail naar: erfgoedspijkerkwartier@gmail.com of kijk op www.mijnspijkerkwartier.nl/groep/werkgroep-erfgoedspijkerkwartier.

Huiskamers gezocht voor Kunst op de Koffie 2015!

Kunst op de Koffie is inmiddels een bekend recept in de wijk; huiskamer-galeries voor hoogwaardige kunst op laagdrempelige locaties. In het weekend van 10 en 11 oktober vindt voor de derde keer Kunst op de Koffie in het Spijkerkwartier plaats.

(Fotocredits Rabobank, Kunst op de Koffie 2013, Kunstenaar: Antoon Reijnders)

Voor deze editie hebben we 25 kunstenaars uitgenodigd om bij bewoners thuis een tentoonstelling te maken. Een verkooptentoonstelling, want alle getoonde werken zijn te koop! Extra is dat we iedereen vragen een werk speciaal voor de locatie te maken. Vijf deelnemende kunstenaars van zijn in oktober ook te zien in Museum Arnhem tijdens de tentoonstelling Zelfportretten. Daarnaast hebben we vijf 'meesters' gevraagd een jonge kunstenaar als 'gezel' voor te dragen. Dit jaar zijn er op zondagochtend meerdere huiskamerconcerten in de wijk, ligt de poëzie op straat en wordt het weekend bruisend afgesloten met een veiling in de Lommerd. Op de website www.kunstopdekoffie.nl zijn binnenkort alle deelnemende kunstenaars en andere programmaonderdelen te vinden.

We zijn nog op zoek naar bewoners die 10 en 11 oktober hun huiskamer beschikbaar willen stellen voor een tentoonstelling of concert. En naar vrijwilligers die voorafgaand of tijdens het weekend mee willen helpen om deze editie wederom tot een succes te maken. **Wie doet mee?** Mail of bel naar info@kunstopdekoffie.nl of 06 26354450

– Praktijk in de wijk –

Kamille Coaching

Tekst: Trudi Hendriks

Fotografie: Miek Schueler

Hoe komt iemand uit Zuidlaren (Groningen) terecht in het Spijkerkwartier in Arnhem? Karin van den Berg was in verband met het werk van haar man op zoek naar een andere woon- en werkplek in de provincie Gelderland. In Deventer, Zutphen en Arnhem boekten ze een B&B om de sfeer van de stad te proeven. In Arnhem werd het B&B de aak 'de Compaen' aan de Rijn, die hen het Proeflokaal in deze wijk als eetgelegenheid aanbevelen en zoals Karin zegt: "ik viel gewoon op de wijk en later op ons huis aan de Emmastraat".

Sinds twee en een half jaar heeft Karin haar praktijk Kamille Coaching, gestart in 2000, nu aan de Emmastraat. De naam Kamille heeft te maken met haar achtergrond als bioloog en vroegere werk als adviseur milieu en gezondheid. Kamille staat immers bekend om de helende en rustgevendende werking. De drie aandachtsgebieden van de praktijk hebben met elkaar te maken: veel (chronische) stressklachten en een burn-out kunnen leiden tot een herbezinning op werk en loopbaan en ook tot relatieproblemen. Zoals Karin uitlegt: "burn-out is vaak een combinatie van problemen op het werk en privé. Je ziet dit het meest bij mensen die de lat (te) hoog leggen en (te) veel verantwoordelijkheidsgevoel hebben. Chronische stress is een roofofbouwproces op lichaam en geest, op een gegeven moment is het dan echt op ". Dat daar ook allerlei lichamelijke klachten bij komen blijkt voor veel van haar cliënten nog nieuws. Naast opleidingen in NLP, coaching en counseling, organisatie- en familie -opstellingen is Karin ook gespecialiseerd in de Emotionally Focused Therapie (EFT) bij relatieproblemen.

Patronen

"Net als bij burn-out en bij stress klachten gaat het ook bij relatieproblemen vaak om steeds terugkerende reacties en patronen in hoe je ergens en op elkaar reageert en waar je problemen van maakt" zegt Karin: "uiteindelijk gaat het er toch niet om wie

letterlijk het vuilnis buiten zet...?!. Het draait in de EFT relatie coaching om boven water te krijgen dat alle verwijten en klachten een uiting zijn van onderliggende en vaak sluimerende gevoelens, emoties en angsten". De grondlegger van EFT Sue Johnson heeft in haar boek 'houd me vast' ook laten zien dat het binnen een relatie uiteindelijk draait om de behoefte aan wederzijdse emotionele verbondenheid. Geweldig werk om te doen volgens Karin: "het geeft zoveel energie en voldoening om te zien dat mensen dit gaan herkennen en kunnen doorbreken, stapje voor stapje en het vervolgens zelf oppakken en verder kunnen."

Samenwerken

Opnieuw beginnen in het Spijkerkwartier, is ondanks een ondergelopen souterrain vorig jaar, goed bevallen: hun huiskamer is podium geweest -en zijzelf was locatie directeur en publieksbegeleider voor Spijkerbuurtmeisjes en heeft de Arnhemse afdeling van vrouwenennetwerk bites en business mee opgezet. Je ergens thuis voelen en fijn werken heeft volgens Karin met elkaar te maken "net als in de liefde en in relaties; je hebt elkaar nodig".

Kamille Coaching, Karin van den Berg
Emmastraat 45a, 6828 HB Arnhem
T: 06-11 34 34 15
E: info@kamille-coaching.nl
www.kamille-coaching.nl
www.bitesenbusiness.nl

GRATIS BIJLAGE BIJ DE WIJKKRANT | JUNI 2015 | ONREGELMATIG VERSCHIJNEND | GA VOOR MEER INFORMATIE, FOTO'S, FILMPJES NAAR WWW.VRIJSTAATTHIALF.NL

VRIJSTAAT THIALF COURANT
IN VRIJSTAAT THIALF IS HET ELKE DAG FEEST VOOR IEDEREEN! | BEZOEK ALLEN DE VRIJSTAAT: GRATIS EN VOOR NIETS! | REACTIES: POST@VRIJSTAATTHIALF.NL

Feestelijke opening

17 juli spectaculair feest

Iedereen droomt zolangzamerhand van een drankje op dit balkon.

Een goede start kun je maar één keer maken! Daarom is de opening van de nieuwe entree vanwege 'bouwoptimalisatie' een beetje uitgesteld. We vieren op de laatste schooldag in de regio de Officiële Opening van de nieuwe entree maand.

Op zaterdagmiddag 17 juli vanaf 16:30 uur zijn jullie welkom in de Dullertstraat. Om 17 uur openen we de poort op een bijzondere, feestelijke manier. Mis het niet.

uitzicht over de speelplaats. Het terras op het balkon schreeuwt om

borrelende buurtbewoners. De kantoren en opslag van het Sportbedrijf ogen licht, ruim en fris. En de BSO... wat een fijne gevel met al die ramen. Binnen een frisgroen marmoleum waar straks 15 kinderen kunnen spelen (alleen als het hard regent, dan hè).

Schaatsweekeind

Thialf is vroeger een ijsbaan geweest. Daarom heeft het Sportbedrijf in het openingsweekeind weer een ijsbaan klaar staan. Zomer? Laat je wensen dan maar thuis.

Klok gaat weer tikken

Zelfs in onze vrijstaat hebben we met wereldse afspraken te maken. De tijd is daar één van. Bij de bouw van de grenspost eind jaren '50 is een gevelklok gebouwd. Helaas is die klok al jaren geleden door anarchisten vernield.

Dankzij een gift van de Dullertsstichting (daar zijn ze weer!) kunnen we de klok weer laten restaureren. Joost Bos heeft de uuraanduiding al schoongemaakt, Luuth van den Berg gaat de komende tijd het uurwerk laten tikken.

De grenspost in de jaren '60. Rechts op de gevel de klok zoals die weer hersteld gaat worden (de vlaggemasten overigens ook).

De BSO is sinds 1 juni in bedrijf. Het restaurant gaat vanaf 1 juli warmdraaien. Je bent van harte welkom om te komen proeven!

Spons
We hebben natuurlijk de nodige tegenslag gehad, anders zouden we ons maar vervelen. Zo heeft het betonnen dak jarenlang water opgezogen. Dat nu, bij

het boren van gaten voor de luchtbehandeling, uit begon te druppelen. Uitvoerder Marcel (rechts) bekijkt een van de boosdoeners.

Rots
Het is de afgelopen weken een mierenhoop geweest op de bouw. We wilden natuurlijk vóór de zomer open. Maar het zat niet altijd mee. Er komt op zo'n klein

oppervlak een boel bij elkaar. Voor onze Vrijstaat hield Alwin (rechts op de foto) regelmatig overleg met de gemeente en de aannemer. Daarom is hij voor

ons de rots waarop we hebben kunnen bouwen. Kanjer van een vrijwilliger. Bedankt! Ja, alle anderen ook, maar daar is op deze plek geen ruimte meer voor en da

VIND JE ONS OOK LEUK? GA NAAR WWW.FACEBOOK.COM/THIALF MET EEN LIKE BLIJF JE OP DE HOOGTE

Straatnetwerk in het Spijkerkwartier

In een straat wonen of komen wonen: hoe leer je je burens kennen en kun je iets voor elkaar betekenen? Daarover gaat dit stuk. Een zogenaamd straatnetwerk kan daarbij helpen.

Wat is een straatnetwerk?

Een netwerk van burens/straatbewoners, die elkaar bij naam kennen, bereid zijn in kleine dingen praktische steun te geven en die in nood een beroep op elkaar kunnen doen.

- Burens zijn er bijna altijd, snel beschikbaar en kunnen acute hulp bieden.
- Lichte hulp: praktische dingen, oogje in het zeil, groeten, even buurten etc.
- Burenhulp is in veel gevallen wederkerig
- Zelf kiezen met wie je contact wil en op welke manier.
- Van het een komt een het ander (of niet).
- Elkaar kennen is al belangrijk

Hoe vind je elkaar?

Dat kan natuurlijk door gewoon aan te bellen bij de burens en vragen: zullen we samen een bloembak verzorgen, een straatfeest organiseren of gewoon een kopje koffie drinken? Niet iedereen vindt dit gemakkelijk. Daarom kan het handig zijn als er iemand in de straat/ buurtje het voortouw neemt.

Als je dit leest en je interesse is gewekt, maar je hebt geen idee hoe je dit in jouw straat kan doen, neem dan contact op met één van de twee coördinatoren van het op te zetten Straatnetwerk: Barbara Visscher en Els Meulbroek. Je kunt dit doen via de website Mijn Spijkerkwartier, werkgroep De Eigen Wijze wijk of via onze mailadressen. Bij ons kun je terecht met vragen als je zelf in je straat een netwerk wil opzetten.

Ervaring

Heb je al ervaring met het samen dingen doen in je straat en wil je je ervaring met andere wijkbewoners delen? Neem dan ook contact met ons op!

Werkgroep De EigenWijze Wijk

Barbara Visscher: bjvisscher@kpnplanet.nl
Els Meulbroek: e.meulbroek@planet.nl

Podium De Lommerd krijgt vervolg in september

Vanaf 27 maart is tot eind mei elke vrijdag Podium De Lommerd gehouden. Podium De Lommerd biedt mensen de gelegenheid om het weekend te starten met een gezellige ontmoeting waarbij onder het genot van een drankje en hapje geluisterd kan worden naar korte optredens met akoestische muziek, liedjes, verhalen, gedichten en kunst van de week. De afgelopen keren zijn diverse artiesten langs geweest om het publiek te vermaken. Joost Blasweiler, organisator van het Podium, heeft de eerste tien vrijdagen de start gemaakt voor een traditie in de komende jaren. Zowel publiek als artiesten vinden de sfeer relaxed en kijken uit naar het vervolg. Gedurende de zomermaanden zullen de mensen moeten uitwijken naar andere leuke evenementen in Arnhem. **Vanaf medio september zal weer worden gestart met Podium De Lommerd op vrijdagmiddag van 17.00 uur tot 19.00 uur.**

Activiteiten in De Lommerd

juni-september 2015

Di 16 juni	EtenindeLommerd
18.00 uur
Wo 24 juni	Bewonersoverleg
19.15 uur
Wo 24 juni	Informatieavond Werkgroep Erfgoed Spijkerkwartier
20.00 uur
Za 27 juni	Voorspeeluur leerlingen Corien Hoepman
11.00 uur
Za 11 juli	Voorspeeluur leerlingen Marco Valk
14.00 uur
Di 21 juli	EtenindeLommerd
18.00 uur
Di 15 sept	EtenindeLommerd
18.00 uur

Colofon Wijkkrant Spijkerkwartier

De Wijkkrant Spijkerkwartier wordt vijf keer per jaar huis aan huis bezorgd in het Spijkerkwartier (Spijkerbuurt, Spoorhoek, Boulevardkwartier en -een deel van- Statenkwartier).

Redactie

Akke de Boer, José Botman,
Lex Kwee, Manon Roozen, Miriam Bouw,
Peter Weenink, Sjoerd Kulsdom,
Trudi Hendriks

Ontwerp en lay-out: Sjoerd Kulsdom

Illustraties: Akke de Boer

Redactieadres: coordinator@dewijkkrant.nl

Kopijsluiting volgende nummer:

11 september 2015.

De daarop volgende sluitingsdatum is 13 november.

Voor andere sluitingsdata en actuele informatie over de Wijkkrant, zie <http://dewijkkrant.nl>

Meer informatie over activiteiten in het Spijkerkwartier

www.spijkerkwartier.net
www.mijnspijkerkwartier.nl
www.lommerd.nl
www.brigant.nl
www.theaterhethof.nl

Telefoonnummers

Gemeente: 0900-1809

Afvalophaaldienst SITA: 026 4460490

Politie: 0900-8844

Wijkagent: Joke Bartelink

joke.bartelink@gelderland-midden.politie.nl

Op Twitter: @J_Bartelink

Drugsoverlast melden: 026 35424299

Wijkcentrum De Lommerd

Spijkerstraat 185a
info@lommerd.nl

